

ВТОРО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ”, гр. Гоце Делчев

бул. ”Гоце Делчев” №13; тел.:0751/60294; факс 0751/60299;

e-mail: info-103403@edu.mon.bg, web site: vtoro-ou-gd.com

Утвърждавам:

Директор: .....

/ Цв. Петричкова/

Програма

за превенция за ранното напускане на училище

България е една от първите държави в ЕС, която освен, че отчита съществуването на проблема с преждевременното напускане на училище, е разработила специални политики за намаляване на дела на преждеременно напусналите училище и планира постигане на намаляването на този дял до 11% към 2020 година. През 2013 година е приета национална Стратегия за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система (2013 – 2020) и План за действие, който е неразделна част от нея. Планът за действие включва мерки за превенция, интервенция и компенсиране на проблема с преждеременно напусналите образователната система.

Превенция – цели предотвратяването на възникването на предпоставки за преждеременно напускане на училище, както и ограничаване на условията, които го благоприятстват.

Интервенция – цели създаването на условия за ограничаване на преждевременното напускане при отчитане на конкретните заплахи на равнището на отделни лица и решаване на проблема на най- ниско равнище.

Компенсиране – цели да подпомогне преждеременно напусналите училище отново да се включат в образованието, като им се предлагат различни и достъпни форми на обучение.

Преждевременното напускане на училище в България е свързано с комплексни причини, които са основно от социално-икономически характер. Причините могат да бъдат разглеждани в няколко основни категории.

1. Икономически причини - безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане от училище. Много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес. Голяма част от семействата, които работят в чужбина оставят децата си да живеят при баби и дядовци или други роднини, които не контролират ефективно или не насърчават участието на децата в образователната система.

2. Социални причини – рисковите неформални приятелски групи, деца и ученици в риск от извършване на противообществени прояви, конфликти и домашно насилие, родителка незаинтересованост, противоречия и напрежение в семействата, са част от тези причини, които са свързани с преждевременното напускане на училище.

3. Образователни причини – трудности в усвояването на учебния материал, начина на оценяване, липсата на мотивация за учене, допускането на голям брой неизвинени отсъствия, насилие и агресия в училище, ниски резултати в учебния процес, са сред важните образователни причини за преждевременното напускане на училище.

4. Етнокултурни причини - те се изразяват в специфичните етнически, религиозни и езикови измерения. Силно действащите вътрешно групови норми и натискът на етнокултурните традиции сред уязвимите етнически общности предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на училище: отсъствие на мотивация, ниска степен на готовност за училище, липса на мотивация от страна на родителите за получаване на образование от децата им и др.

5. Причини, свързани със здравния статус – много важен момент за развитието на приобщаващото образование, е интегрирането на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за напускане на училище от тези деца са свързани с недостатъчната подготовка на детските градини и училища за приобщаването им. Тук се отнасят и фактори като материална база, образователна среда, човешки и материални ресурси за работа с децата.

Позитивната образователна среда е ключова мярка в превенцията на преждевременното напускане на училище, като във формирането и се включват дейности като: ранно идентифициране на децата и учениците, засташени от преждеременно напускане на училище, както и причините за всеки конкретен случай, развиване на дейности в подкрепа на всяко дете и ученик, активно взаимодействие между родители, деца и ученици и педагогическите специалисти, системен обмен на добри практики на превенция на преждевременното напускане на училище, работа с уязвими семейства и общности, подобряване на квалификацията на педагогическите специалисти за идентифицирането на причините за отпадане, информираност на семействата с деца в риск от преждеременно напускане на училището за ползите от

образованието. Повишаване качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и ученик и предотвратяването на преждевременното напускане на училище. Прилагане на съвременни подходи за преподаване, съобразени с индивидуалността на детето и ученика като партньор в образователния процес. Поддържане и стимулиране на мотивацията за учене, както и качествен образователен процес. Формиране на нагласа за учене през целия живот от най- ранна възраст. Достъп до качествено образование за деца и ученици със специални образователни потребности. Участието и ангажираността на родителите в образователния процес, също е част от превантивните мерки за преждевременното напускане на училище. Повишаване отговорността на родителите и тяхната активност за сътрудничество с учителите и ръководството с цел развитие на децата им ще подпомогне оставането на децата в училище. Разработването на политики за ненасилие и силна училищна среда, развиване на индивидуалното и групово наставничество за оказване на помощ на деца, ученици, родители и педагогически специалисти с цел предотвратяване на трудностите в образователната и социална сфера, ефективно и навременно идентифициране и разрешаване на възникнали проблеми, ангажиране на училищния съвет с дейности за превенция на преждеременно напускане на училище и т.н., са част от мерките за изграждането на позитивна среда в училище и подкрепа за развитието на децата и учениците.

Програма за превенция на ранното напускане на училище

Основен принцип при разработването на програма за превенция на ранното напускане на ученици от училище е поставянето на ученика с неговите заложби, интереси и потребности в центъра на цялостната училищна дейност.

Утвърждаване на II ОУ като конкурентноспособно училище, с потенциал да формира у учениците национални и общочовешки добродетели при подготовката им за социализация и реализация. Изграждане авторитета на педагогическата колегия като екип от високо отговорни личности и професионалисти. Училището се стреми чрез висококвалифицирани педагози да формира знания и личностни умения у учениците за активно взаимодействие със социалната среда, уважение към гражданските права и отговорности, противодействие срещу проявите на агресивност и насилие, мотивация за учене през целия живот, формиране на личности с висока интелектуална подготовка и култура, с ярко изразено гражданско съзнание и поведение, способни за ефективна обществена реализация.

Възпитание и обучение според държавните образователни изисквания и стандартите на Европейския съюз в духа на демократичните ценности, адекватно ориентиране в динамично променящия се съвременен свят и създаване на високоотговорно поведение за участие в обществения живот. Усвояване и формиране

на общочовешки и национални ценности, развитие на индивидуалността и творческите заложби, стимулиране на евристичното мислене на учениците с цел постигането на трайни знания и умения.

Цели на програмата:

1. Постигане на максимално добри условия за обучение, възпитание, труд и реализация на подрастващите в демократичното общество. Предоставяне на образователен процес, отговарящ на европейските критерии и изисквания за качество. Всички участници в образователно-възпитателния процес да се чувстват еднакво отговорни, ангажирани и значими субекти.

2. Да обучаваме и възпитаваме учениците в духа на демократичните принципи на гражданското общество;

3. Да формираме навици и умения за учене, развитие и усъвършенстване.

4. Да съдействаме за личностното им развитие чрез усвояване на социални умения за общуване, вземане на решения, поемане на отговорност.

5. Да възпитаваме родолюбие, уважение и зачитане на националните символи, националните празници и съпричастност към глобалните проблеми на човечеството.

6. Да интегрираме учениците със специални образователни потребности, ученици от други етноси и националности, деца от социално слаби семейства и др.

Конкретни цели:

1. Да създадем възможности за извънкласни дейности по интереси с цел развитие на способностите в сферата на науката, изкуствата и спорта;

2. Да стимулираме и подпомагаме участието на децата в училищни, регионални, национални и международни състезания, конкурси и проекти;

3. Да оптимизираме превантивната дейност по отношение на сериозните обществени проблеми: нарастващата агресия сред децата, зависимостите, СПИН, трафика на хора и други опасни тенденции;

4. Да оптимизираме здравното и гражданско образование в училище;

5. Да подобрим качеството на интеракцията ученици – учители – родители.

6. Да подпомогнем успеваемостта на учениците, които срещат трудности при усвояването на материала в учебно- възпитателния процес.

Приоритети в програмата за превенция на ранното напускане на училището:

1. Утвърждаване на училището като образователна и културна институция;

2. Подобряване на неговата външна и вътрешна среда;

3. Осигуряване на спокойна и защитена атмосфера за работа и общуване;

4. Удовлетворяване на образователните потребности на учениците;

5. Оптимизиране на отношенията ученик – учител – родител;

6. Осигуряване на възможности за личностна изява, инициативност и творчество.

Дейности по приоритети:

Дейности по приоритет 1:

Утвърждаване на училището като образователна и културна институция

1. Отбелязване на националните празници чрез подходящи инициативи: шествия, фестивали, конкурси
2. Участие в регионални и национални форуми: олимпиади, конкурси, спортни състезания
3. Обогаляване на интернет сайта на училището с информация и снимки от всички актуални събития в училищния живот;
4. Създаване към сайта на училището на форум за идеи и впечатления на ученици, учители, родители и приятели на училището;
5. Организиране на общоучилищни кампании с определена кауза: благотворителност, екология, превенция на зависимостите и др.
6. Обогаляване фонда на училищната библиотека.

Дейности по приоритет 2:

Подобряване на външната и вътрешна среда

1. Поддържане на спортните площадки в училищния двор;
2. Поддържане на системата за озвучаване;
3. Разработване на проекти за подобряване на външната среда и интериора на работното място;
4. Модернизиране на компютърната система за управление на методичната дейност;

Дейности по приоритет 3:

Осигуряване на спокойна и защитена атмосфера за работа и общуване

1. Запознаване на ученици и родители с промените в Правилника за вътрешната работа на училището и с предвидените последствия при неспазването му.
2. Индивидуално и групово консултиране относно възникнали проблеми .
3. Въвеждане на интерактивни форми на обучение в часовете.
4. Стриктно спазване на инструкциите за поддържане на добра хигиена и въвеждане на система за ежедневен контрол и отчет;
5. Стриктно спазване на инструкциите за безопасност на труда и противопожарна охрана;
6. Оптимална организация на дежурствата на ученици и учители с цел осигуряване на ред в учебния процес;

7. Провеждане на тематични родителски срещи;
8. Включване в темите за ЧК на уроци, свързани с превенция на зависимостите и детската агресия;
9. Разработване на програма за здравното образование на учениците;
10. Разработване на програма за гражданско образование;
11. Проучване на учениците със затруднения в УВП и изготвяне на индивидуален график за консултации.
11. Занимания в групи по ФУЧ
12. Организация на обучението в ЦОУД / 1- 6 кл./
13. Осигуряване на безплатна закуска за учениците от начален курс и поевтиняване на обедното хранене за учениците от начален курс;
14. Провеждане на ефективни консултации по учебните предмети;
15. Системни разговори с родители и ученици;
16. Изготвяне на регистър на учениците застрашени от отпадане.

Дейности по приоритет 4:

Удовлетворяване на образователните потребности на учениците

1. Използване на адаптивни към променящите се изисквания на младите хора методи и форми на обучение: тренинги, състезания, проекти и др.;
2. Непрекъснато усъвършенстване на уменията на учителите по отношение на новите технологии и тенденции в образованието;
3. Провеждане на работни срещи в рамките на методичните обединения или в друг тип групи за обмяна на добри практики;
4. Проучване на интересите и потребностите на учениците по отношение на обучението им;
5. Преодоляване на процесите за затруднена адаптация на децата от ромски произход в начален етап;
6. Създаване на форум към сайта на училището.
7. Кариерно ориентиране в класовете от прогимназиален курс.

Дейности по приоритет 5:

Оптимизиране на отношенията ученик – учител – родител

1. Да се направи анкетно проучване сред родителите, за да се установят техните нагласи и очаквания свързани с училището;
2. Да се оформи табло за родители, където да се представят информационни материали, статии, събития и др.
3. Участие на родителите в планиране на извънкласните дейности на класа;
4. Осигуряване на материали за родители с цел поднасяне на актуална информация по значими теми;
5. Провеждане на тематични родителски срещи според потребностите и интересите на родителите;
6. Създаване на форум към сайта на училището, където родителите също ще имат възможност да споделят впечатления и препоръки;
7. Провеждане на срещи по класове съвместно с родители, ученици, учители и училищно ръководство.

Дейности по приоритет 6:

Осигуряване на възможности за личностна изява, инициативност и творчество

1. Участия в извънкласни форми и мероприятия.
2. Организиране на концерти, конкурси, базари и други дейности, където учениците могат да изявят способности и дарби.
3. Активно участие в спортни турнири.
4. Отбелязване на националните празници с подходящи дейности: шествия, викторини, конкурси, спортни празници и др.
5. Стимулиране на доброволчеството и благотворителността чрез организиране на училищни кампании за даряване на средства на нуждаещите се.
6. Съдействие за формиране на екологично култура у учениците чрез инициативи, свързани с опазване на околната среда:
  - Акция за събиране на стара хартия;
  - Издаване на брошури;
  - Конкурс за есе и рисунка по определени теми.

Мониторинг за степента на реализиране на програмата се осъществява посредством:

- Периодично събиране и отчитане на определена информация по различните дейности, залегнали в програмата;
- Съпоставяне между планираните цели и реално постигнатото състояние на управлението на образователните дейности;
- Своевременно провеждане на процесите на промяна в съответствие с потребностите на училищната среда.

План за изпълнение на програмата

Дейности за реализиране на програмата	Срок за изпълнение	Отговорници
Осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат, атмосфера на взаимоотношенията, управление		
Дейности за превенция на преждевременното напускане на училище:		
Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците	Уч. 2024/2025 г.	Ръководството, пед. съветник
Инициране на информационна кампания за намаляване на риска от преждевременното напускане на училище чрез изработване на табла и брошури	Уч. 2024/2025 г.	Уч. съвет, пед. съветник
Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участия в различни кампании-отбелязване на различни годишнини и събития	Уч. 2024/2025 г.	Нач. учители, ККД, кл. р-ли
Изготвяне на регистър на ученици, застрашени от отпадане и мерки за работа с тях	м. октомври	Кл. р-ли, пед. съветник
Работа по нац. програми и проекти като мярка за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадащите ученици	Уч. 2024/2025 г.	Гл. учител, кл. р-ли 1-8 кл., преподаватели по предмети
Участия в извънкласни и извънучилищни дейности	Уч. 2024/2025 г.	Комисии, кл. р-ли, МО
Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на ученика и предотвратяването на преждевременното напускане на училище	Уч. 2024/2025 г.	Ръководство, преподаватели, кл. р-ли, пед. съветник
Квалификация на пед. специалисти, насочена към превенция на отпадащите	Уч. 2024/2025 г.	Ръководство, пед. специалисти

Използване на интерактивни методи, ел. уроци и др. начини на преподаване	Уч. 2024/2025 г.	Преподаватели
Подобряване възможностите за обучение на деца със СОП: - допълнителна подкрепа - единна методика за оценяване	Уч. 2024/2025 г.	Ресурсни учители, пед. съветник, кл.р-ли, преподаватели на деца със СОП
Повишаване участието и ангажираността на родителите	Уч. 2024/2025 г.	Ръководство, кл. р-ли, комисии
Сътрудничество с различни организации- МКБППМН, ДПС, Дирекция” Социално подпомагане”, отдел” Закрила на детето”др.	Уч. 2024/2025 г.	Ръководство, кл. р-ли, пед. съветник
Индивидуално и групово консултиране	Уч. 2024/2025 г.	Кл. р-ли, пед. съветник
Сътрудничество между учениците в клас – групи за взаимопомощ за деца в риск	Уч. 2024/2025 г.	Кл.р-ли, пед. съветник, преподаватели
Отчет на дейностите и мерките по програмата	В края на първи срок В края на учебната година	Зам. директор, пед. съветник, кл. р-ли

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета на заседание на Педагогическия съвет – протокол №...../13.09.2024 г. и утвърдена със заповед на директора №...../.....